

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndc/9/2022
Identifikačné číslo spisu:	7122204509
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7122204509.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M. W., bývajúcej v K., Q. X, zastúpenej JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou so sídlom v Košiciach, Urbánkova 1562/6, proti žalovanej PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 59Cr/3/2022, o nesúhlase Okresného súdu Bratislava V s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Nesúhlas Okresného súdu Bratislava V s postúpením sporu Okresným súdom Košice je dôvodný.

Na prejednanie sporu je kauzálna príslušnosť Okresný súd Košice I.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V predložil spor Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o kauzálnosti príslušnosti (§ 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) dôvodiac tým, že spor mu bol postúpený Okresným súdom Košice I ako súdu kauzálnu príslušnému (§ 28 ods. 1 písm. a/ CSP) nesprávne, keď argumentoval tým, že nejde o spor týkajúci sa spotrebiteľského rozhodcovského konania, keďže žalobkyňa pri uzatváraní zmluvy z ktorej nárok bol uplatnený v rozhodcovskom konaní nebola v pozícii spotrebiteľa a skutočnosť o jej postavení podnikateľa pri uzatváraní zmluvy o úvere nespochybňovala ani v samotnom rozhodcovskom konaní. Okresný súd Bratislava V uviedol, že v danom prípade sa žalobkyňa proti žalovanej domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku v súlade s § 45 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“).

2. Najvyšší súd, ako súd funkčne príslušný (ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Bratislava V a Okresnému súdu Košice I) podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti preskúmal spor a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava V s postúpením sporu je dôvodný.

3. Podľa § 36 ods. 1, ods. 2 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný.

Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

4. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

5. Podľa § 19 písm. d/ CSP popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.

6. Podľa § 20 písm. e/ CSP namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania, ak ide o konanie v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania okrem spotrebiteľského rozhodcovského konania; ak sa miesto rozhodcovského konania nenachádza na území Slovenskej republiky, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode má žalovaný adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu; ak žalovaný nemá v Slovenskej republike adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode má žalobca adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu.

7. Podľa § 28 ods. 1 písm. a/ CSP pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre je na konanie v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania, okrem spotrebiteľského rozhodcovského konania, príslušný Okresný súd Bratislava V.

8. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

9. Podľa § 43 ods. 1 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

10. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

11. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie najvyšší súd uvádza, že vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offio nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel; vnútroštátny súd má túto povinnosť tiež vtedy, ak preveruje svoju miestnu príslušnosť (C-243/08 Pannon GSM Zrt. v Erzsébet Sustikné Győrfi).

11.1. Okolnosti a tvrdenia v žalobe naznačujú, že žalobkyňa v základom právnom vzťahu s dodávateľom mala (fakticky) vystupovať ako spotrebiteľka (nepodnikateľka), čím sa spochybňuje pravdivosť niektorých údajov v revolvingovej úverovej zmluve.

11.2. Pre posúdenie, či žalovaný je alebo nie je spotrebiteľom a či žalobcom uplatnený nárok je alebo nie je nárokom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy, nepostačuje, že v úverovej zmluve, prípadne v zmenke žalobca ako veriteľ, ktorý jej text vypracoval, uviedol údaje žalovaného zo živnostenského registra (sp. zn. 3Obdo/14/2017). Preto samotná skutočnosť, že žalobkyňa je v zmluve označená, okrem rodného čísla a adresy, aj údajmi zo živnostenského registra Rakúskej republiky a že jej bol úver poskytnutý na podnikateľské účely, v zásade nevylučuje spotrebiteľský charakter predmetného záväzkového vzťahu. Uvedené je postačujúce pre záver o existencii spotrebiteľskej zmluvy pre účely uplatnenia osobitnej miestnej príslušnosti danej na výber podľa ustanovenia § 19 písm. d/ CSP.

11.3. Pre stanovenie súdnej príslušnosti je napokon vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to akej súdnej ochrany sa dovoľáva. Z obsahu predloženej žaloby je zrejmé, že žalobkyňa sa proti žalovanej domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku v súlade s § 45 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Vôľou žalobkyne je vyvolanie konania, v rámci ktorého súd preskúma rozhodcovský rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vymedzenom zákonom č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Súdom príslušným na konanie a rozhodovanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania je popri všeobecnom súde žalovaného aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom (§ 19 písm. d/ CSP), teda v danom prípade Okresný súd Košice I.

11.4. V okolnostiach daného prípadu nejde o prípad prejudikovania meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o skutočnosti odôvodňujúce určenie miestnej príslušnosti ako podmienky konania všeobecného súdu. Ak sa žalobkyňa stavia do pozície spotrebiteľa a ak je toto tvrdenie sporné, je úlohou protistrany dokázať opak a následne povinnosťou súdu si po vykonanom dokazovaní zodpovedať predbežnú otázku, či považuje vec za konanie so spotrebiteľom, a to bez ohľadu na tvrdenie rozhodcu. Vyhodnotenie vzťahu medzi stranami je vecou rozhodnutia samotného súdu na základe dôkazných tvrdení a preukázaní prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany.

12. Vzhľadom na uvedené dovolací súd zastáva názor, že je neakceptovateľné, aby ustanovenie § 19 písm. d/ CSP bolo vykladané spôsobom v zásade znemožňujúcim dosiahnutie účelu, ktorému úprava ochrany spotrebiteľa ako celok slúži (m. m. IV. ÚS 57/2012). Súhlasom s postúpením sporu na Okresný súd Bratislava V by sa minul účinok široko koncipovanej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa, pretože by sa tým vylúčila možnosť spotrebiteľa (žalobkyne) využiť procesným právom predpokladanú výhodu „domáceho“ súdu v osobitnej miestnej príslušnosti danej jej na výber, ktorá je daná predovšetkým z dôvodu zabezpečenia čo najväčšej šetrnosti k ekonomicky slabšej strane spotrebiteľského vzťahu.

13. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava V s postúpením sporu Okresným súdom Košice I je dôvodný a na prejednanie sporu je kauzálna a miestne príslušný Okresný súd Košice I.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.